

pämi

Pirkanmaan
päihde- ja mielenterveys-
järjestöjen verkosto

Päihde- ja mielenterveys- barometri 2025

10.12.2025

SISÄLTÖ

- PäMi-verkoston toiminta
- Päihde- ja mielenterveysbarometri 2025
  - Asiakkaiden kokemukset ja havainnot
  - Työntekijöiden kokemukset ja havainnot
- Keskustelua

PÄMI-VERKOSTON TOIMINTA

Teema vuonna 2025:
Rohkeus puolustaa

Kuukausittain kokoontuva verkosto

- järjestää vuosittain pämi-päivän, koulutusta, tapahtumia
- tekee yhteistyötä, viestintää ja vaikuttamistyötä

354 733 kohtaamista
vuonna 2024

27 pämi-järjestöä
mukana

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUJEN TUKENA

- Pämi-verkosto tekee yhteistyötä, vaikuttamistyötä ja edunvalvontaa
- Järjestöt tekevät ennaltaehkäisevää, kannattelevaa ja korjaavaa työtä
- Asiakkaat, kävijät, ihmiset ja jäsenet ovat keskiössä
- Asiakkaiden ääni kuuluviin
- Järjestöjen tuen merkitys korostuu kannattelussa ja kriisitilanteissa
- Asiakkaaksi, vapaaehtoiseksi, kokemusasiantuntijaksi, osaksi yhteisöä ja yhteiskuntaa
- Ihmisen kiinnittyminen yhteisöön on merkityksellinen perustarve
- Hyväksytään sellaisena kuin on
- Yhteistyötä verkostoissa ihmisten eteen

pämi

Pirkanmaan
päihde- ja mielenterveys-
järjestöjen verkosto

JÄRJESTÖT LUKUINA

Järjestöjä
27

Kohtaamisia
järjestötoiminnassa

354 733

Asiakkaita
palvelutoiminnassa

12 072

Työntekijöitä

630

Asiakkaita
järjestötoiminnassa

79 691

Vapaaehtoisia

1250

Opiskelijoita

115

Järjestöjen
keski-ikä

41v.

Koulutettuja kokemus-
asiantuntijoita

563

Työllisyyspoliittisin
perustein
palkatut

95

VUODEN 2026 AVUSTUSEHDOTUS

- STEA julkaisi avustusehdotuksensa tänään 10.12.
- Avustusehdotus on viranhaltijälähtöinen esitys, jonka pohjalta ministeri tekee lopullisen päätöksensä tammi-helmikuussa
- Valtakunnallisesti 1000 avustuskohteen avustustaso ei laske ensi vuonna, avustukset pienenevät 150 avustuskohteelta
- **Pirkanmaan osalta tilanne pysyy stabiilina**, mutta vielä on selvityksessä onko osa alasajoavustuksia
- HUOM: Pirkanmaalla suurin osa järjestöjen avustuksista on ns. ak-avustuksia, joissa **hallinnon kulut saavat olla korkeintaan 15%**. Jos järjestö saa yleisavustuksen, muilla avustuskohteilla ei saa olla hallinnon kuluja

Päihde- ja mielenterveysbarometri 2025

- Pirkanmaan päihde- ja mielenterveysjärjestöjen PäMi -verkoston barometrin tarkoituksena on kuvata järjestöjen asiakas- ja kävijäkunnan sekä työntekijöiden kokemuksia **asiakkaiden tilanteesta, järjestöjen tekemästä työstä** sekä **tulevaisuuden näkymistä**.
- Barometriin kerättiin vastauksia järjestöjen kävijöiltä, asiakkailta ja työntekijöiltä ajalla **10.6.-1.9.2025**.
- **Asiakkaille** tehtävään kyselyyn vastasi **188 henkilöä** ja **työntekijöille** tehtävään kyselyyn **119 henkilöä**.

Barometrin keskeinen viesti: Asiakkaiden pahoinvointi on lisääntynyt merkittävästi

- Julkiset palvelut eivät riitä vastaamaan tarpeisiin
- Järjestöt kannattelevat heikoimmassa asemassa olevia
- Leikkaukset vaarantavat perustoimeentulon ja toipumisen

PÄMI-BAROMETRI 2025 - YHTEENVETO

Vastaajat kokevat järjestöt erittäin tärkeinä **tukiverkkoina** arjessa

Järjestöjen **yhteisöt** koetaan erittäin tärkeiksi (ka. 8,9 / 10).

Noin **39 %** kokee elämäntilanteensa **heikentyneen** viimeisen vuoden aikana.

Vertaistuki, kohtaamispaikat ja keskusteluapu korostuvat tärkeimpinä asioina.

Tulevaisuus nähdään usein epävarmana, mutta järjestöt luovat **toivoa ja osallisuutta**

Toiveissa: toiminnan ja rahoituksen **jatkuvuus**, matalan kynnyksen **tuki, vertaistoiminnan säilyttäminen**

Asiakkaat

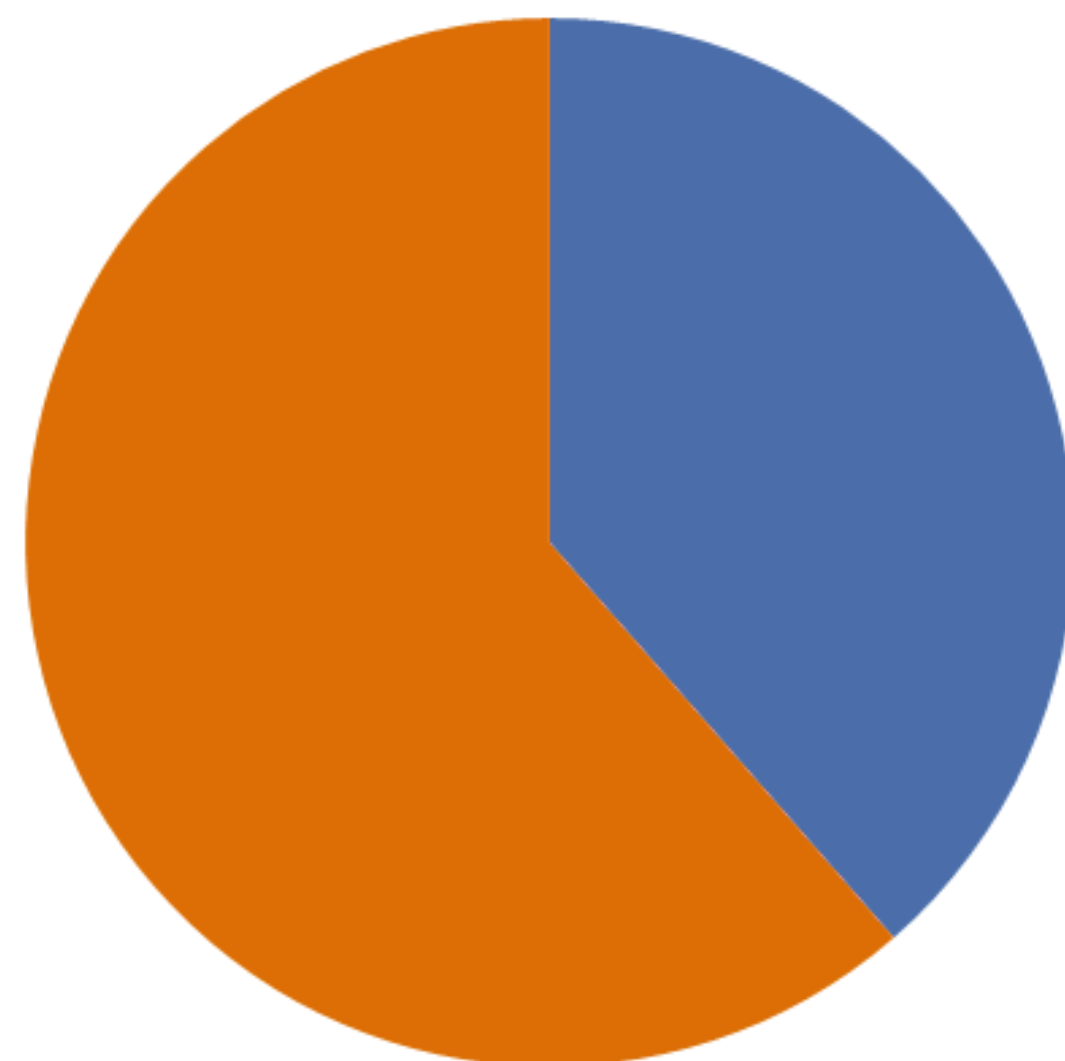
“Olen saanut järjestötoiminnan kautta päihteettömän ja rikoksettoman elämän. Olen saanut kiinnittyä yhteiskuntaan. Olen saanut koulutautua ammattiin ja alkaa tekemään töitä ja maksaa ulosottoja ja ottaa vastuuta elämästäni. Olen saanut elämän.”

Turvallinen paikka tai tila?

- Koti koetaan aivan ylivoimaisesti tärkeimmäksi turvallisimmaksi paikaksi (yhteensä 90 mainintaa). Myös ihmissuhteiden merkitys turvallisuuden tunteelle näkyy vastauksissa selvästi.
- Kohtaamispaikat tai muut järjestöjen toimintapaikat näyttävät merkittävinä turvallisuuden kokemuksen paikkoina. Yhteisölliset kohtaamispaikat mainitaan vastauksissa yhteensä 67 kertaa.

Onko elämäntilanteesi heikentynyt viimeisen vuoden aikana?

Elämäntilanteen muutos

■ Kyllä
■ Ei

**“Olen toiveikas.
Parhaani teen asioita
mitä itse kykenee.
Onneksi on näitä
paikkoja mistä saa apua
ja tukea silloin kun omat
voimat ei riitä.”**

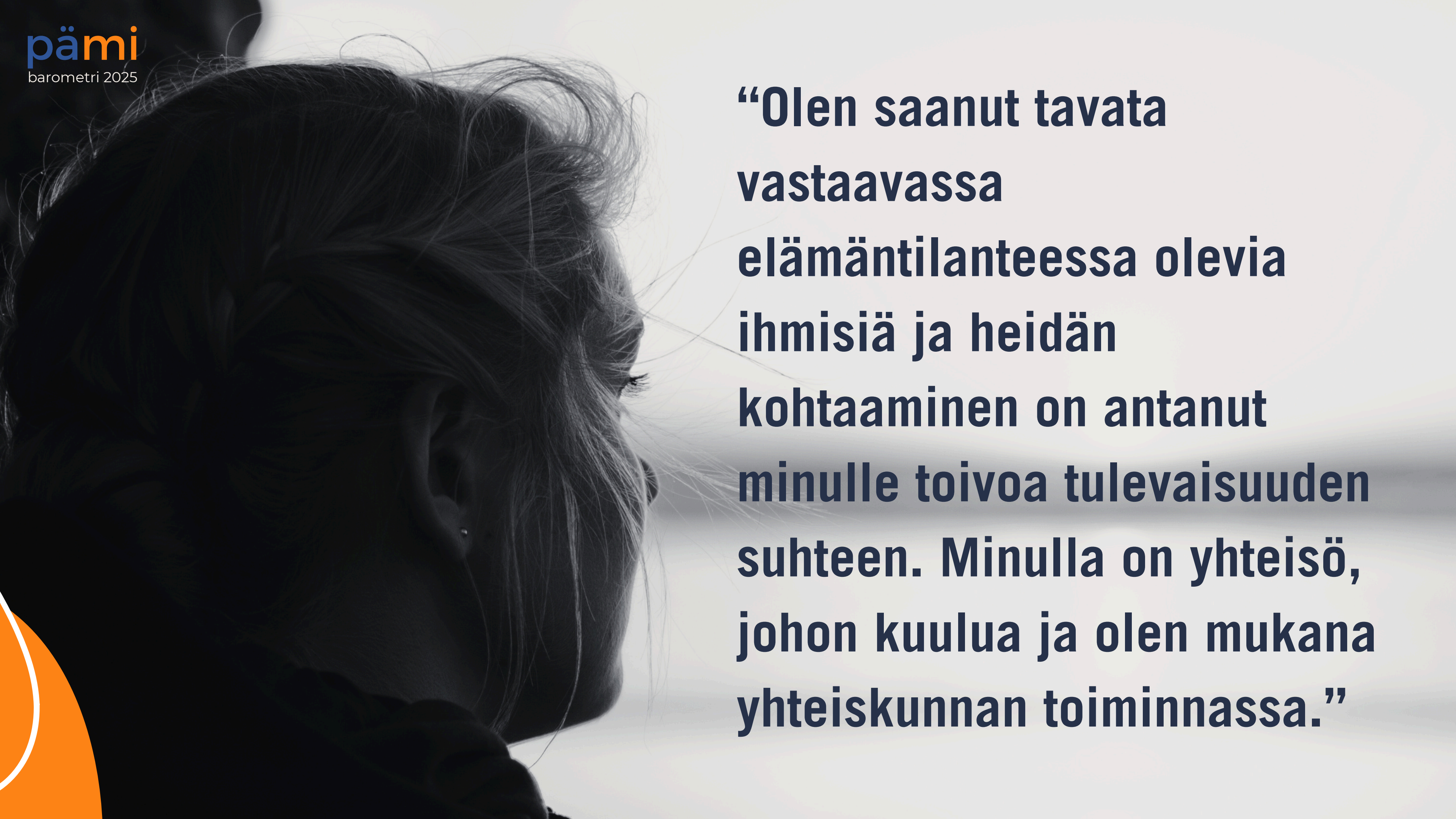
Asiakkaiden elämäntilannetta heikentävät tekijät

- Taloudelliset vaikeudet, etuuksien leikkaukset
- Mielensterveys- ja päihdeongelmat
- Työttömyys ja epävarmuus
- Yksinäisyys, syrjäytyminen, menetykset
- Palveluiden heikentynyt saatavuus

Järjestöjen merkitys asiakkaille

- Vertaistuki ja nähdyksi tuleminen
- Yhteisö ja ihmissuhteet
- Arjen rytmi ja toimijuus
- Konkreettinen apu (ruoka, asiointi, tuki)
- Väylä kuntoutumiseen, työhön ja opintoihin

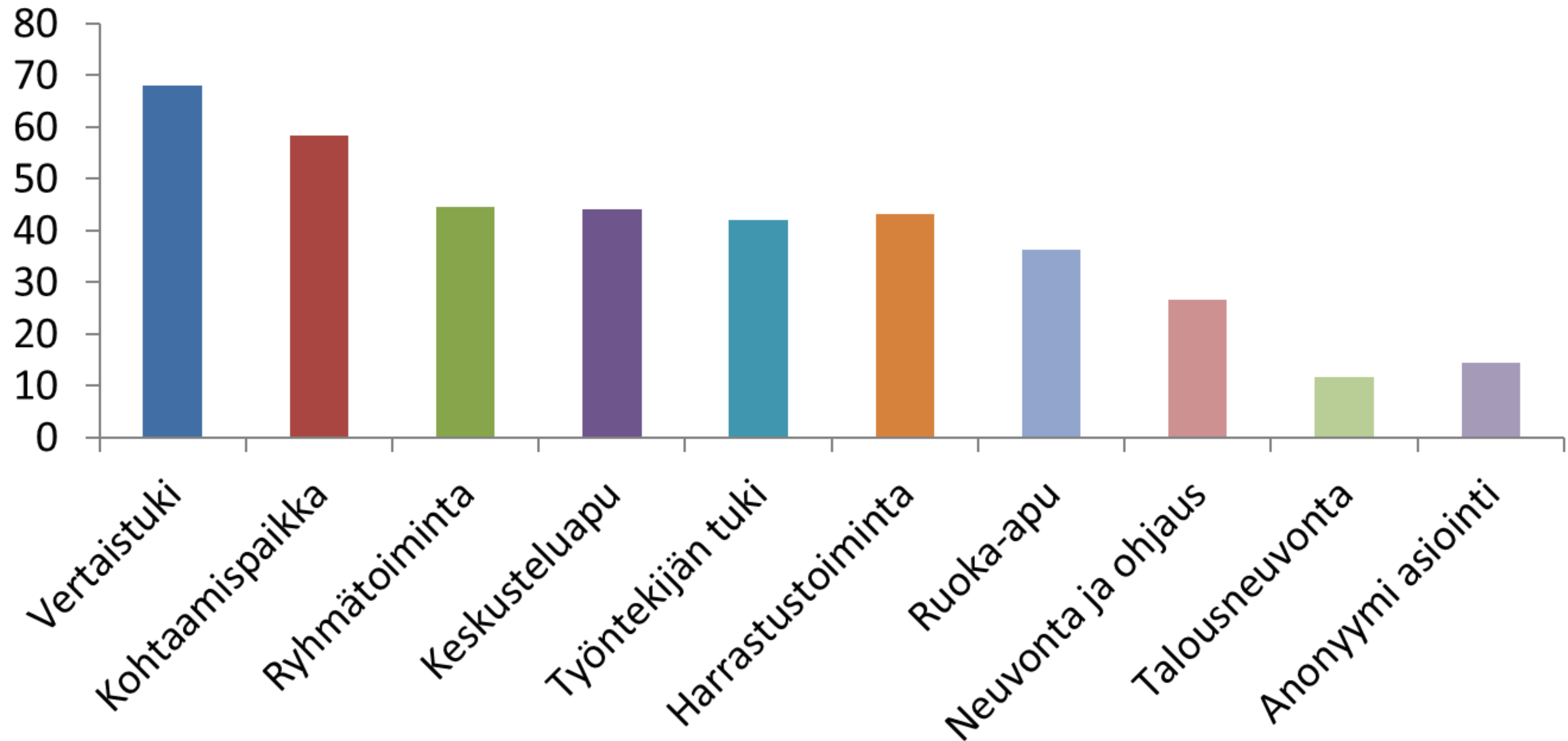
“Kriiseiltä ei vältty kukaan ja nyt niitä yhteiskunnan tarjoamia turvaverkkojakakaan ei enää juuri ole. Toivo on sotejärjestöissä, seurakunnissa ja muissa toimijoissa, jotka järjestävät kohtaamispaikka-toimintaa, vertaistukea, keskusteluapua, palveluohjaus-, ruoka-, vaate-, talous- ja muuta apua. Tarvitsevia on vaan niin paljon, että apua ei näiltä tahoilta riitä enää kaikille.”

**“Olen saanut tavata
vastaavassa
elämäntilanteessa olevia
ihmisiä ja heidän
kohtaaminen on antanut
minulle toivoa tulevaisuuden
suhteen. Minulla on yhteisö,
johon kuulua ja olen mukana
yhteiskunnan toiminnassa.”**

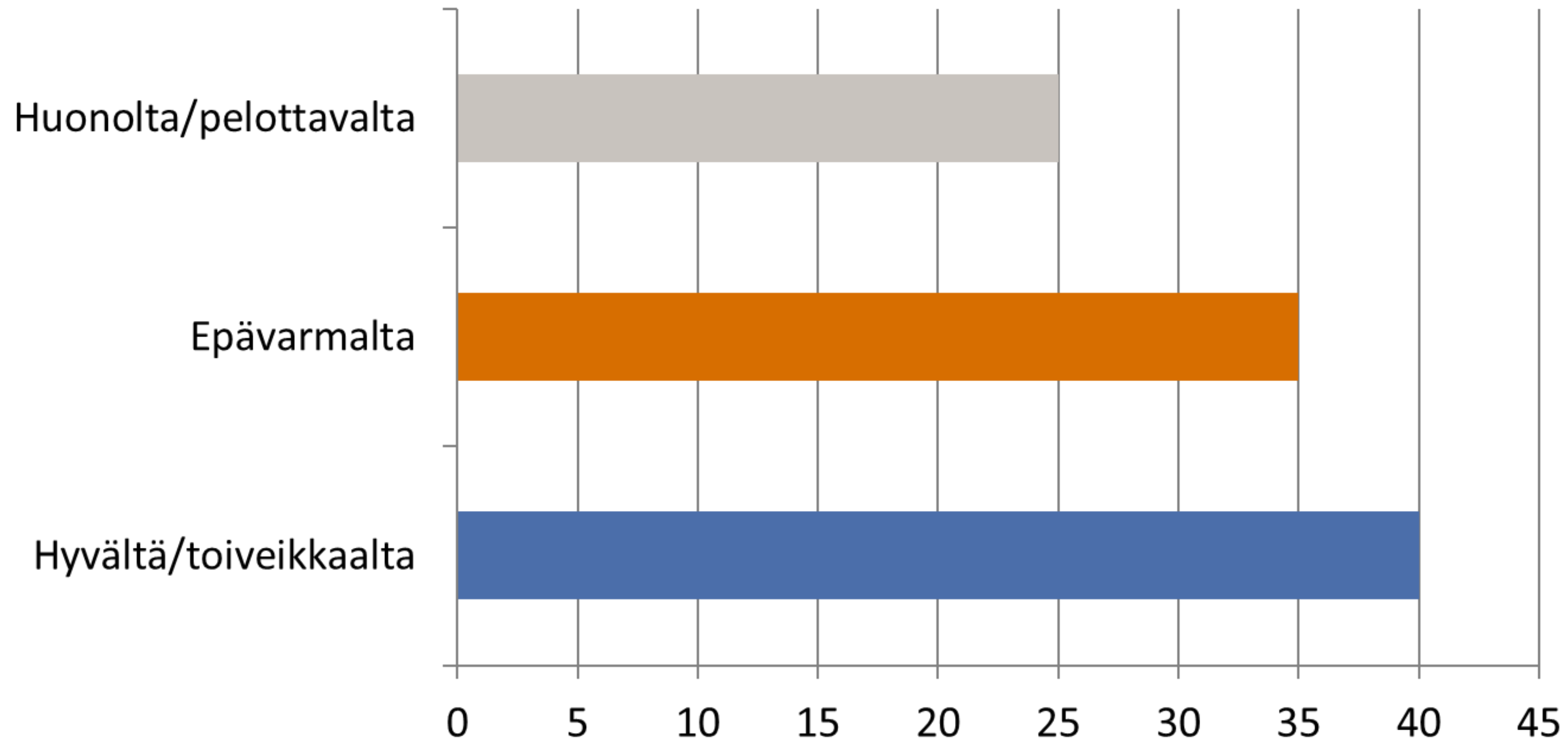
Tärkeimmät asiat järjestöissä

Kolme tärkeintä asiaa järjestöissä

Miltä tulevaisuus näyttää?

Vastaajien näkemykset tulevaisuudesta

“Pelottaa, suunta menee huonompaan. En pelkää väkivaltaa tai erilaisuutta, pelkään päättäjiä kykyä ymmärtää ihmisten hätää.”

Työntekijät

PäMi-barometri 2025 - yhteenveto

- Työntekijät kokevat työnsä **erittäin merkitykselliseksi** ja **yhteiskunnallisesti tärkeäksi**.
- **Kuormittavuus** on kuitenkin **kasvanut**: resurssit niukkenevät, mutta tarve järjestöille kasvaa.
- Rahoituksen **epävarmuus** ja tulevaisuuden **pelot** näkyvät vastauksissa selvästi.
- Työhyvinvointi vaihtelee – moni kokee **uupumusta** ja **riittämättömyyden tunnetta**.
- **Työyhteisöt** tarjoavat tukea ja vahvan yhteenkuuluvuuden tunteen.
- Järjestöjen vahvuutena pidetään **inhimillisyyttä, joustavuutta** ja **matalaa kynnystä**.
- Kehittämistoiveet liittyvät rahoituksen **turvaamiseen**, työntekijöiden **tukemiseen** ja **viestintään**.

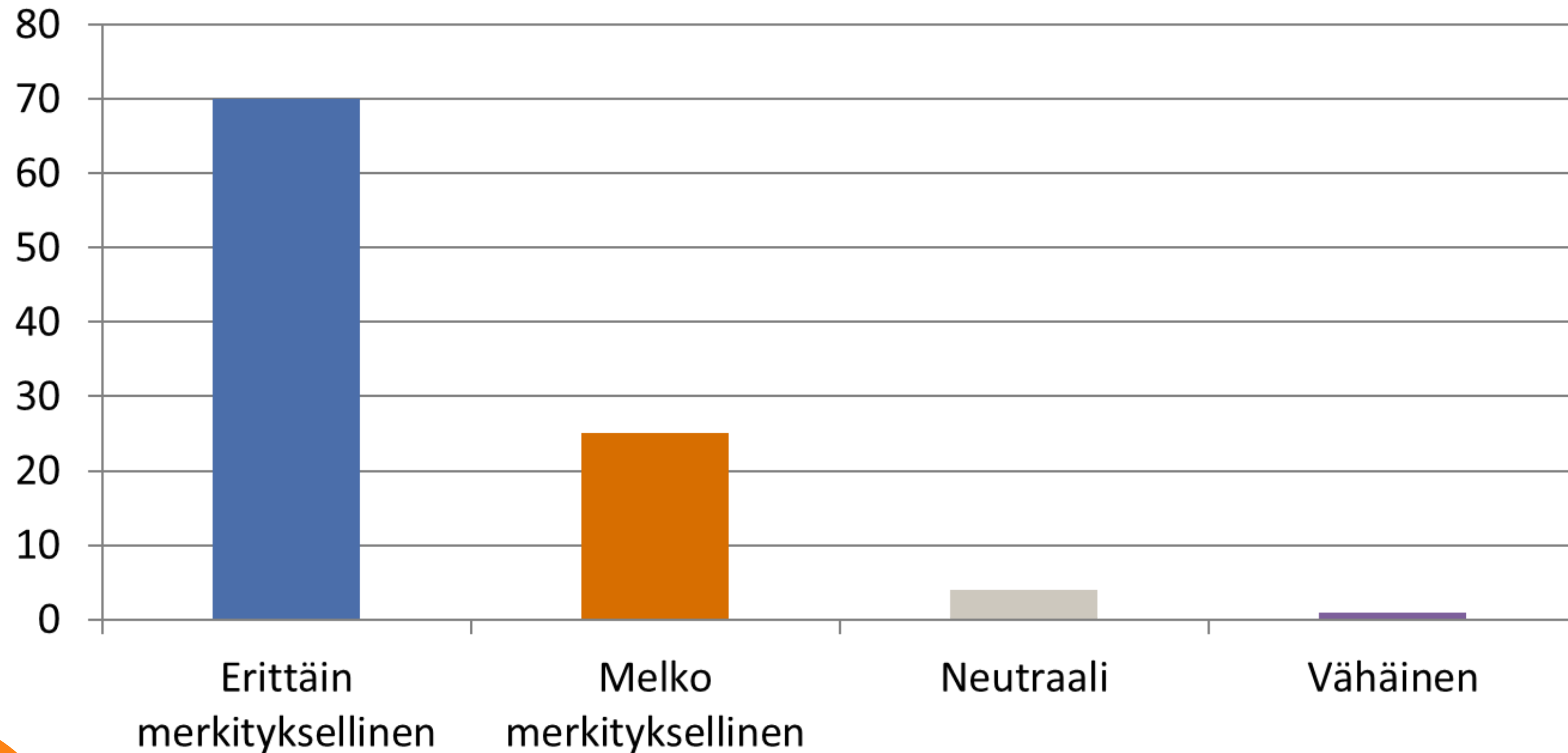
Työntekijöiden keskeiset havainnot

- Asiakkaiden vointi on heikentynyt selvästi
- Palveluihin pääsy on vaikeutunut
- Taloudellinen ahdinko ja asunnottomuus lisääntyneet
- Päihde- ja mielenterveysongelmat kärjistyneet

Havaitut ilmiöt viimeisen 12 kk aikana

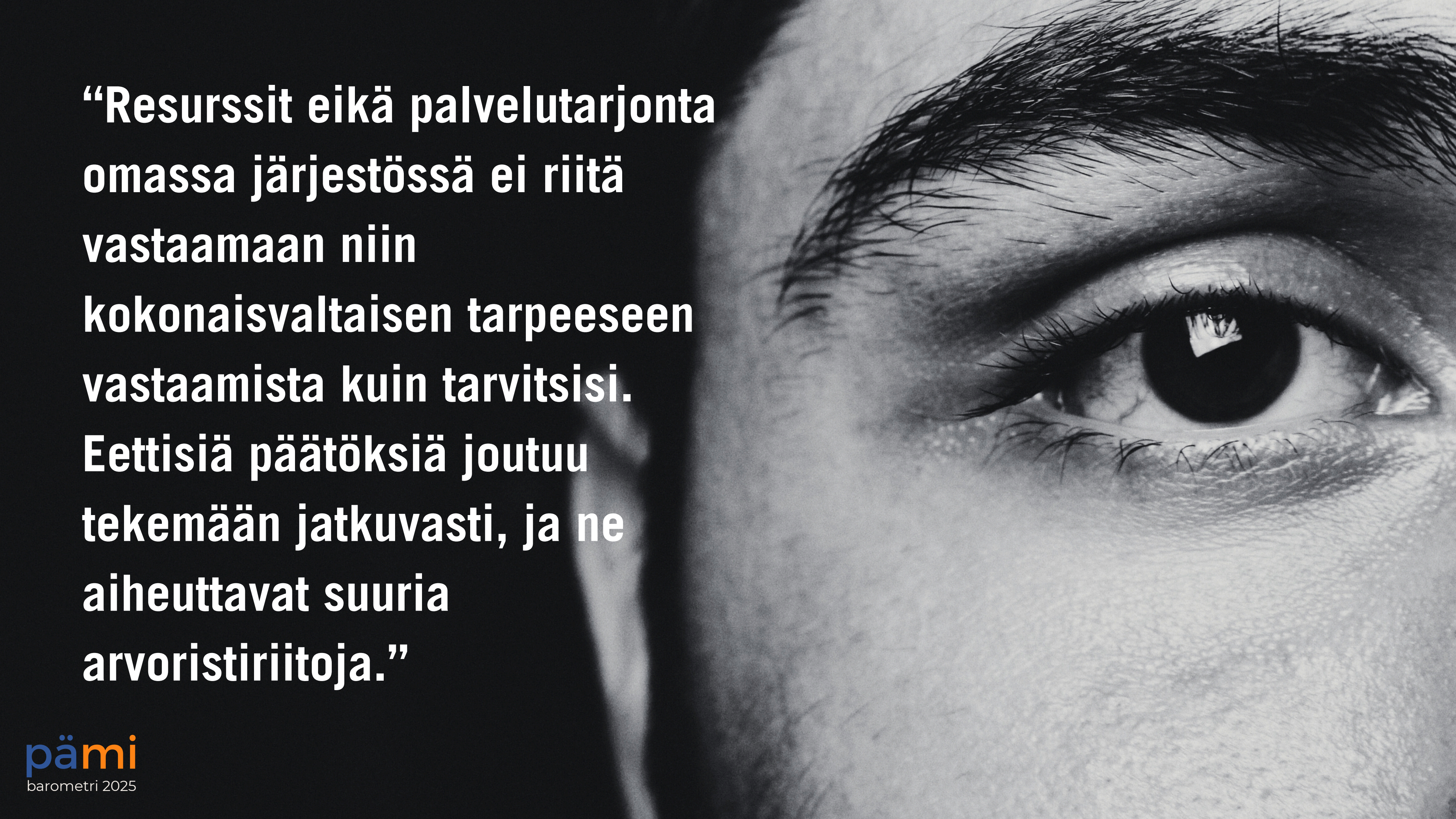
- Mielensterveys- ja päihdeongelmien lisääntyminen
- Taloudellinen ahdinko ja nälkä
- Asunnottomuus ja turvattomuus
- Palveluiden pirstaloituminen
- Yksinäisyys ja eriarvoisuus

Kuinka merkitykselliseksi työntekijät kokevat työnsä?

Vastanneista työntekijöistä 68,4 % kokee eettistä ristiriitaa työssään.

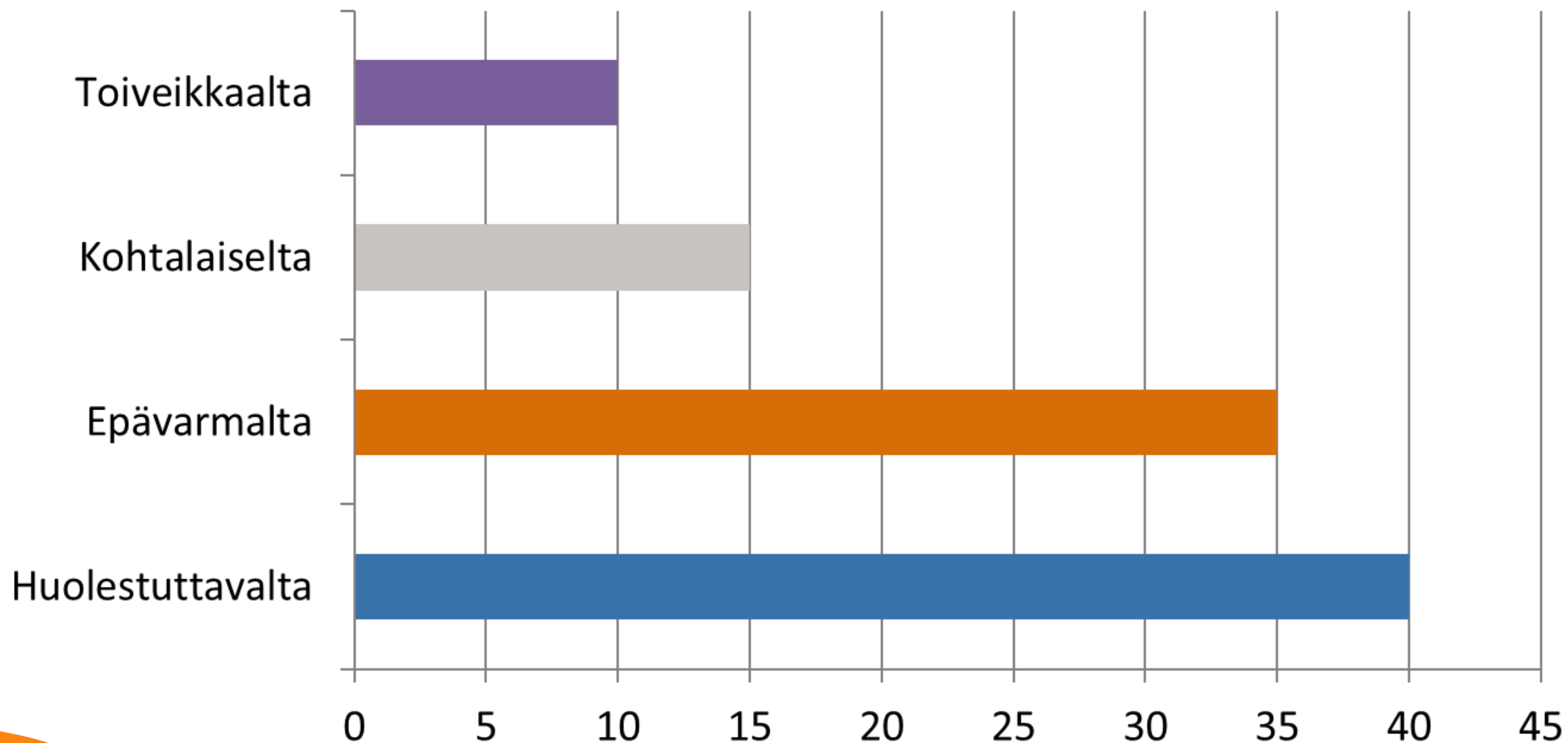
Työntekijöiden eettistä kuormitusta lisäävät erityisesti julkisten palveluiden supistuminen, resurssipula, asiakkaiden eriarvoinen kohtelu julkisessa järjestelmässä ja yhteiskunnalliset leikkaukset, jotka estävät heitä tarjoamasta tarpeeksi tukea. Tämä aiheuttaa ristiriitaa työntekijöiden arvojen ja käytännön mahdollisuuksien välillä, lisää turhautumista ja riittämättömyyden tunnetta, sekä kuormittaa psyykkisesti ja emotionaalisesti.

A close-up, black and white photograph of a person's eye, looking directly at the camera. The eye is the central focus, with detailed eyelashes and a reflection on the iris. The background is dark and out of focus.

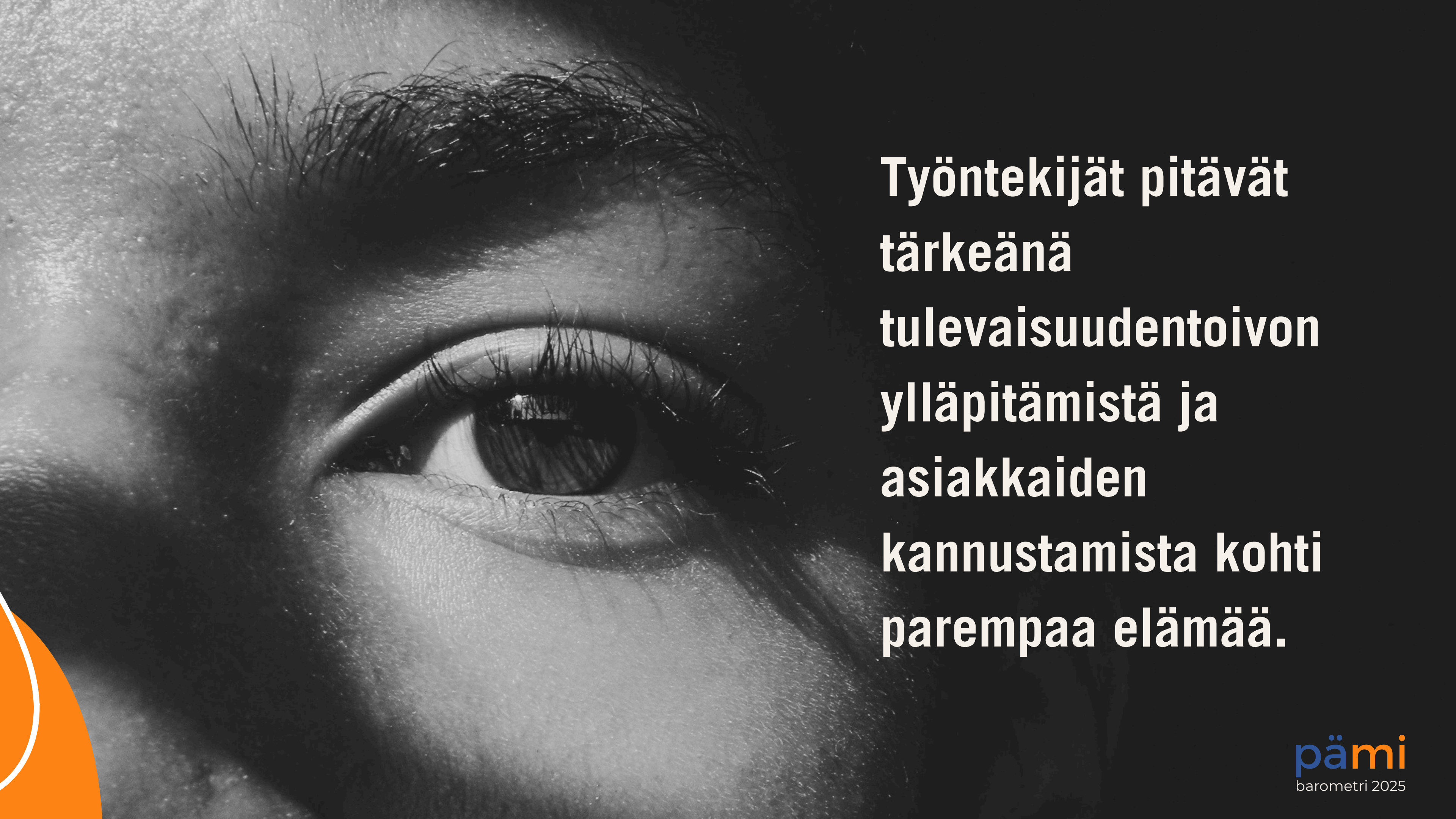
**“Resurssit eikä palvelutarjonta
omassa järjestössä ei riitä
vastaamaan niin
kokonaisvaltaisen tarpeeseen
vastaamista kuin tarvitsisi.
Eettisiä päätöksiä joutuu
tekemään jatkuvasti, ja ne
aiheuttavat suuria
arvoristiriitoja.”**

Miltä järjestötyön tulevaisuus näyttää?

Tulevaisuuden näkymät työntekijöiden silmin

“On halua ja osaamista auttaa ja tukea ihmisiä, mutta yhteiskunnasta kumpuavat esteet ja ongelmat (talous, hoidon saamisen vaikeus jne.) vaikeuttaa asiakkaiden auttamista ja oman työn tekemistä heidän parissa”

A high-contrast, black and white close-up photograph of a person's eye, looking slightly to the right. The eye is the central focus, with detailed textures of the eyelashes and iris visible. The background is dark and out of focus.

**Työntekijät pitävät
tärkeänä
tulevaisuudentoivon
ylläpitämistä ja
asiakkaiden
kannustamista kohti
parempaa elämää.**

Yhteiskunnallinen merkitys

- Järjestöt ovat kustannustehokas tuki julkiselle sektorille
- Leikkaukset lisäävät pitkän aikavälin kustannuksia
- Ennaltaehkäisevä työ säästää inhimillistä ja taloudellista pääomaa

Viestimme päättäjille

**Vahvistakaa matalan kynnyksen
mielenterveys- ja päihdepalveluja**

**Parantakaa palveluketjujen
toimivuutta**

Huomioikaa ennaltaehkäisyn merkitys

Turvatkaa järjestöjen toiminta ja rahoitus

pämi

Pirkanmaan
päihde- ja mielenterveys-
järjestöjen verkosto

Kiitos!

Ota meihin yhteyttä!

PäMi verkostoon yhteydenotot pj. Miika Joenperä
Miika.joenpera@tamperena-kilta.fi

